



# Oikeinkirjoitus: viivat

**Tekstitaidot: Kielenhuolto**



# Pitkät ja lyhyet viivat

Suomen kielen oikeinkirjoituksessa käytetään kahdenlaisia viivoja, **pitkiä** ja **lyhyitä**.

“Pitkän viivan” nimi on **ajatusviiva**: –

“Lyhyen viivan” nimi on **yhdysmerkki**: -

Huom! Monet tekstinkäsittelyohjelmat (esim. Word) korjaavat viivoja usein väärän pituisiksi. Niihin ei siis aina kannata luottaa viivojen suhteen.

# Lyhyt viiva eli yhdysmerkki

# Vokaaleiden välissä

Kun yhdyssanan ensimmäinen sana loppuu **samaan vokaaliin** kuin millä toinen osa alkaa, käytetään lyhyttä viivaa.

ala-aste

Lähi-itä

**Viivaa ei käytetä, jos kirjain on eri.**

yläaste

Kaukoitä

# Rinnasteiset asiat

- Yhdyssanan rinnasteisten, **samanarvoisten** osien välille tulee lyhyt viiva.
  - liha-perunasoselaatikko (*liha ja peruna*)
  - parturi-kampaaja (*parturi ja kampaaja*)

# Toistamatta jäänyt sana

- Kun yhdyssanan **toistuva osa jätetään pois**, käytetään lyhyttä viivaa siinä kohdassa, jossa poisto tapahtuu.

aamu- ja iltavuoro (*aamuvuoro ja iltavuoro*)

luku- ja kirjoitustaito (*lukutaito ja kirjoitustaito*)

työkokemukset ja -valmiudet (*työkokemukset ja työvalmiudet*)

# Sanaliitot

**Kun termissä tai sanaliitossa on useampi sana, ennen viivaa tulee välilyönti ja viiva kirjoitetaan kiinni sanaliiton loppuosaan.**

Hytti nro 6 -elokuva

Formula 1 -kilpailu

Helsingin Sanomat -lehti

Huom! Tasa-arvo-ohjelma (*ei välilyöntiä, kun ensimmäisten osien välissä yhdysmerkki*)

**Kun sanaliittoalkuisen yhdyssanan jälkiosaa ei toisteta, viiva kuitenkin kirjoitetaan kiinni sanaliiton alkuosaan.**

pro gradu- ja kandidaatintutkielma (*pro gradu -tutkielma ja kandidaatintutkielma*)

# Yhdyssanan osana numero tai lyhenne

Kun yhdyssanan osa on **numero**, **merkki** tai **lyhenne**, käytetään lyhyttä viivaa.

10-henkinen orkesteri

*vrt. Orkesterissa oli 10 henkilöä. (ei viivaa)*

Hän on 12-vuotias.

Hän aloitti koulun 6-vuotiaana.

*vrt. Hän aloitti koulun 6 vuotta sitten. (ei viivaa)*

**EU-kansalainen**

**QR-koodi**

**Kela-korvaus**

**Nato-maat**

**@-merkki**

***mutta-sana***

**12-vuotias**

**10-henkinen**



# Hyvä muistaa

**Koskaan ei ole tilannetta, jolloin lyhyen viivan molemmilla puolilla olisi välilyönti!**

**Väärin:** Helsingin Sanomat - lehti

**Oikein:** Helsingin sanomat -lehti.

# Pitkä viiva eli ajatusviiva

# Päätepiisteet ja osapuolet

**Kun halutaan ilmaista **alkua ja loppua** tai esimerkiksi jotakin (ajan)jaksoa tai määrää, käytetään pitkää viivaa.**

1970–1980-luvuilla

Myymälä on suljettu 18.–19.2.

30–40-vuotiaat

Lue s. 113–120.

**Kun puhutaan esimerkiksi sopimusten tai otteluiden yms. **osapuolista**, käytetään pitkää viivaa.**

Suomi–Ruotsi-maaottelu

suomi–englanti-sanakirja

# Poiston merkitseminen

Jos lainauksesta **poistetaan** tekstipätkä, poiston merkinä käytetään kahta pitkää viivaa. Joskus käytetään lisäksi hakasulkeita.

## Alkuperäinen lainaus

Pekkanen mukaan “kauppojen täytyy olla auki joka päivä tai ainakin arkipäivisin.”

## Poisto

Pekkanen mukaan “kauppojen täytyy olla auki – – ainakin arkipäivisin.”

Pekkanen mukaan “kauppojen täytyy olla auki [- -] ainakin arkipäivisin.”

# Repliikki

**Lainauksissa** ja ihmisten tai hahmojen puheen esittämisessä voidaan käyttää joko lainausmerkkejä tai repliikkiviivaa. Repliikkiviiva on pitkä viiva.

- Tästä tulee hyvä päivä, sanoi Pekka.
- “Tästä tulee hyvä päivä”, sanoi Pekka.

# Ajatusviiva

**Pitkällä ajatusviivalla voidaan erottaa irrallinen lisäys tai välihuomautus.**

En olisi halunnut vastata – toisaalta tunsin sen velvollisuudekseni.

Kaikki opiskelijat – niin matematiikan kuin kirjallisuustieteenkin – olivat paikalla.

**Ajatusviivan käyttö on yleistä esim. uutisotsikoissa.**

Olympialaiset käynnistyivät – Suomelle kaksi mitalia

Huijarisyndrooma – totta vai tarua?



©2023 Paula Hongisto

Tekstitaidot: Kielenhuolto. Oikeinkirjoitus: viivat -materiaali, kesäkuu 2023, jonka tekijä on Paula Hongisto (HY), on lisensoitu [Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen -lisensillä](#) -lisenssillä. Materiaali on saatavilla osoitteessa [Kielibuusti.fi](#).